

De Golzkast, een kast met overzicht

Niet tillen. Wel écht bijenhouden.

Tineke Brascamp en Jan Charpentier

Een vrijwel vierkante bovenbehandelingskast op werkniveau, al het werk kan op stahoogte worden gedaan. Bijenteeltleraar Jan Charpentier beleeft er al jaren veel plezier aan, met het klimmen der jaren steeds meer! Voor lezers van *Bijenhouden* beschrijven we hier de meest opvallende eigenschappen van deze bijenvilla.

(1)

(2)

Broed- en honingruimte bevinden zich bij de Golzkast in één vlak, achter elkaar, gescheiden door een ingebouwd verticaal moerrooster (1). De ramen voor en achter dat rooster staan in koudbouw, haaks op de vliegspleet, broed bij de vliegopening, honing erachter. De kast staat op een bok en behandeling vindt plaats vanaf de beide zijanten, van de achterkant en van bovenaf natuurlijk (2). Je kunt er bij blijven zitten, mits er onder deze kast een vloertje ligt waarop kruk of stoel kan schuiven of rollen.

Iets ruimer dan de spaarkast

Het is een grote kast, ongeveer 70x70 cm die ruimte biedt aan 17 broedramen voor en 17 honingramen achter, even groot als de broedramen. Een raam is 31,5 cm hoog en 23 cm breed (Kuntzsch Hochformat), wat in oppervlak iets groter is dan een spaarkastraam. Dat formaat, en dan 17 stuks, biedt bijna evenveel ruimte als 20 spaarkastramen (simplex-broedkamerformaat). Voor honing is er evenveel ruimte als in drie honingbakken spaarkastformaat.

Dit volume blijkt heel geschikt voor onze drachtomstandigheden. Maar waar met grote volken wordt gewerkt, bestaat er ook een uitvoering met 2x20 van die ramen.

Gelijke raammaat voor broed- en honingruimte biedt vele voordelen o.a. voor de raatvernieuwing. Overigens blijken de bijen in het broednest ook het stuifmeel graag bij de hand te hebben: stuifmeel wordt daarom ook tussen het broed opgeslagen waardoor het voor de jonge bijen vlugger bereikbaar is.

Niet bukken, tillen of je rug draaien

Tillen is er dus niet bij. Ramen worden alleen individueel gelicht. Door het werken van opzij is elk raam – recht voor je – even makkelijk bereikbaar. Golzkasten staan vrij opgesteld, voor bereikbaarheid van de werkkanten. Prettig is ook dat zowel broed- als honingruimte in één blik zijn te overzien. De afdekking van de ramen met kunststof folie versterkt dit.

Oplosbare nadelen

Honing - De honingruimte is niet uit te breiden, maar zoals gezegd, die is behoorlijk groot. Honingramen worden een voor een uitgenomen, en kunnen tussentijds worden geslingerd en eenvoudig worden vervangen door een nieuw raam. Een bijenuitlaat tussen honing- en broedkamer is daarbij niet te gebruiken. Dus is de voor de hand liggende oplossing: imkeren met zachtvaardige bijen die zich zonder protest laten afvegen. De ramen passen in de meeste gangbare honingslingers.

(3)

(6)

(5)

(4)

1. Staand koninginnenrooster
2. Achter de Golzkast (foto F. Pohl)
3. Twee miniplusraampjes maken hier een Golzraam
4. Uitlopende broedraampjes (van Kirchainer bevruchtungskastjes) opgesteld in de honingruimte
5. Een rooster deelt hier de broedruimte in tweeën
6. Bouwraam met darrenbroed (foto's m.u.v. 2 Jan Charpentier)

Van een klein naar een groot volk – Net als bij de spaarkast vraagt dit bij deze grote kast enige strategie. Er bestaan 6-raams afleggerkasten (tevens geschikt voor transport van honingramen). Er is ook een 12-raams afleggerkast te koop. Bovendien passen raampjes uit een minipluskastje twee aan twee boven elkaar geklemd ook precies in de Golzkast (3). Zo nodig kan met een schot een klein volk tot nader orde worden 'opgesloten'. En zolang de honingruimte achter het rooster niet in gebruik is, is daar plaats voor uitlopende raampjes uit bevruchtungskastjes, en andere ramen met broed van afwijkende maat (4).

Twee volkjes verenigen kan door ze aanvankelijk van elkaar te scheiden met het vaste verticale moerrooster met krantenpapier eromheen (koningin voorin).

Koninginnenteelt

De grote broedruimte kan met een moerroostertje 'koud' worden verdeeld in een moergoed en een moerloos gedeelte (5); de moerlose rechter- of linkerhelft van het volk wordt op die manier geschikt als pleegvolk voor koninginnen-in-de-dop. (Wie zichzelf niet vertrouwt bij het vinden van de moer met welk doel dan ook, zou de broedruimte even met zo'n rooster in tweeën kunnen delen om zo HM sneller te vinden.)

Varroa

Een bouwraam mits op het goede moment tegen het broednest aangebracht, kan voor een macht aan

darrenbroed, inclusief varroamijten zorgen (6). Deze dan wel om de 14 dagen uitsnijden en vervangen. De zomerbestrijding van varroa gebeurt van boven door mierenzuur 65% op een sponsdoekje te verdampen. Aangeraden wordt 3 ml per raam, driemaal om de ca. 4 dagen.

In de winter worden de bijen gewoon bedruppeld met oxaalzuur in water met 3% suiker. Voor de controle van de mijtenval wordt een speciale bodemschuif door de vliegopening onder het broed geschoven. Nieuwere kasten hebben een gaasbodem met een schuif.

Voeren

De lege honingruimte biedt voldoende ruimte voor een jerrycan van 10 liter wintervoer. Met behulp van een gazen koker die precies in de uitgietopening past, en die reikt tot onderin, kunnen de bijen bij het voer. Doordat de ramen hoog zijn kan het volk voor de winterzit voldoende voer boven het broednest opslaan. Bij schaarste in het bijenseizoen in de achterste ruimte Apifonda (suikerdeeg) aanbieden kan natuurlijk ook. Voor de winter wordt de broedruimte met een knaagbestendige isolerende plaat achter het koninginnenrooster afgesloten.

Waar te koop?

De op de foto's afgebeelde kast is te koop bij Holtermann (www.holtermann.de) en tegenwoordig ook bij De Werkbij (Rhenen/Veenendaal). Er bestaan ook andere varianten, verkrijgbaar in o.a. Duitsland.